

Invitation til heldagskonference

Tilpasning eller handling?

Om behovet for
proaktivisme i uddannelsessystemet

SOPHIA

Konference

Tilpasning eller handling

- om behovet for proaktivisme i uddannelsessystemet

Onsdag den 21. september 2011, Hotel Scandic Copenhagen, København

Hermed inviteres til SOPHIA's 3. konference i projektet *En flerstemmig vision for uddannelsessystemet – fra vuggestue til universitet, med pejlemærkerne 2015, 2025 og 2040*.

Tilpasningens onde cirkel

Baggrunden for konferencens tema er en oplevelse af, at der for uddannelsessystemets aktører langsomt sker en belastende tilpasning til den stærke centrale detaljestyrede udvikling, der nu i længere tid har præget det samlede uddannelsessystem fra vuggestue til universitet. En udvikling, der sker på trods af både de faglige foreningers, de studerendes organisationers og en mangfoldig gruppe fagfolks vedvarende påpegning af alvorlige mangler eller skadevirkninger.

Udviklingen synes i høj grad at være præget af et menneskesyn, der, med en positivistisk videnskabsteoretisk platform og økonomisk profittænkning som drivkraft, gør barnet, eleven, den studerende til objektive størrelser, hvor alt kan og skal kvantificeres og med et ensidigt fokus på kundskaber. Dermed udelukkes eller svækkes væsentlige kvalitative processer, subjektive elementer og hele dannelsesaspektet fra den pædagogiske virksomhed. Underviserens professionelle autonomi erstattes af en administrativ top-down ledelse med kontrol, målinger og ranglistninger. Konkurrencetænkningens kompetitive mål med kamp om ressourcerne fortrænger de kvalitetsbefordrende kooperative mål, hvor samarbejdstænkningen er i højsædet.

Uanset fagligt velbegrunderet modstand bliver tilpasningen en nødvendighed – den onde cirkel er startet. Jo mere professionelle detaljestyres, jo mindre autonomi i professionsudøvelsen, jo mindre engagement i den løbende nødvendige kvalitetsudvikling. Den professionelle underviser mister for tiden i bekymrende grad autoritet i jobudførelsen.

Inddrager vi også øgede klassekvotienter og holdstørrelser, øgning af antallet af børn og elever med særlige behov og krav om inklusion sammen med reduktion i normeringerne samt problemer med taxameterprincipperne, svigtes også elever og studerende.

Behov for handling

Det er denne objektgørende og profitøkonomiske tænkning, SOPHIA vil gøre op med i den konferencerække, vi påbegyndte i december 2010. Med december-konferencen *Videnskabsteori og menneskesyn i uddannelsessystemet – om alternativer til central styring og kontrol* ville vi påvise betydningen af et bevidst valg af videnskabsteori og menneskesyn som tilgang til udvikling af uddannelsessystemet. Med april-konferencen *Erhvervslivets medarbejdere i 2015, 2025 og 2040 - Virksomheders behov og krav – uddannelsessystemets muligheder* ville vi skabe forståelse for, at uddannelsessystemet selv skal finde ud af at uddanne med kvalitet, samtidig med at en løbende dialog med både det private og offentlige erhvervsliv udvikles til gavn for begge parter.

Med den planlagte 3. konference ønsker vi at sætte fokus på det markante behov, der synes at være for handling i det samlede uddannelsessystem i forhold til ovennævnte tilsyneladende accelererende negative udvikling med en stadig stærkere top-down styring med øget administrativt arbejde og øget indbyrdes konkurrence om ressourcerne for professionsudøverne til følge.

Respekt for viden og indsigt – proaktivisme som redskab

Med i vore overvejelser om konferencens formål og indhold er også konstateringen af et læn-gerevarende skisma i den løbende dialog mellem de pædagogiske professionsudøvere og ele-ver og studerende på den ene side og de beslutningstagende embedsmænd og politikere på den anden side: den førstnævnte gruppe har med kraftig opbakning fra forskere og andre vi-denskabeligt uddannede brugt deres ytringsfrihed, der i f.eks. hørings svar nærmest kan kaldes en ytrings pligt. Men den anden part har ofte modsvaret med meninger eller rent ideologiske svar eller beslutninger. Det virker ofte, som om viden og indsigt ikke rigtigt tæller – som om der ikke lyttes eller reflekteres.

Med *konferencen* den 21. september ønsker SOPHIA at bidrage til proaktivisme i uddannelses-systemet og dermed at bidrage til en kvalificering af den professionelle kommunikation mellem professionsudøverne og de beslutningstagende embedsmænd og politikere. Dette for at frem-me en reel viden om og forståelse for arbejdsvilkårene for al pædagogisk virksomhed i de al-mendannende institutioner og de dertil professionsrettede institutioner - altså hele spektret fra vuggestue til universitet. En viden og indsigt, der gerne skulle smitte af på de politiske beslut-ninger om uddannelsernes udviklingsretning i langt højere grad, end det nu synes at være til-fældet. Skal der opnås optimal kvalitet i udviklingen, skal debatten derom kombinatorisk ana-lytisk inddrage alle betydningsfulde aspekter. Ved at kvalificere debatten skabes grundlag for at gøre de politiske beslutninger helhedsprægede og sammenhængende, visionært nuancerede og realistiske – og dermed professionelt kvalificerede, også på langt sigt. Vi ønsker at fremme en *bottom-up* udvikling.

Sammenhæng og samarbejde mellem de almindennende institutioner

Gennem to introduktioner til konferencens temaer og 3 paneller, hvor repræsentanter for hen-holdsvis de undervisningsfaglige foreninger, elev- og studenterorganisationerne og de politiske ungdomsorganisationer præsenterer forskellige vurderinger af uddannelsessystemets virkelig-hed og forbedringsbehov og -muligheder, samt gennem aktiv erfaringsudveksling og diskussi-on blandt deltagerne, skal konferencen bidrage til en synliggørelse af behovet for aktion – og for etablering af en dynamisk sammenhæng og samarbejde mellem de almindennende institu-tioner fra vuggestue til gymnasium.

Grønbog – oplæg til handling

Efter konferencen vil en arbejdsgruppe redigere en handleorienteret grøn bog, der sammenfat-ter konferencens oplæg og gruppereferater med andre kilder. Bogen udsendes efterfølgende til alle konferencedeltagere og interessenter som e-bog eller bogtrykt udgave mod betaling.

Venlig hilsen

Per Kjeldsen
leder

/

Louise Nabe-Nielsen
projektleder

/

Karen Prins
projektkoordinator

Målgruppen for konferencen er: Undervisningsministeriet, Videnskabsministeriet, Socialministeriet, Folketingets Ud-dannelsesudvalg, Videnskabsudvalg og Socialudvalg, professionsudøverne ved universiteterne og professionshøjsko-lerne, almene og tekniske gymnasier, folkeskolerne og daginstitutionerne, elevs og studerendes organisationer samt KL, Børne- og Kulturchefforeningen, Socialchefforeningen, Skolelederne, Daginstitutionslederne, Rektorforsamlingen ved de almene og tekniske gymnasier, professionshøjskolerne og universiteterne, Skole og Forældre, Friskoleforenin-gen, FOLA, BUPL, DLF, Uddannelsesforbundet, HL, GL og DM, Frie Skolers Lærereforening, SL og alle praktikerne fra vuggestue til professionshøjskole.

Program for SOPHIA-konference – 21.09.2011

09.30 **Velkomst** v/**Per Kjeldsen**, leder af SOPHIA

1. blok **Virkeligheden i uddannelsessystemet – mange mener eller synes noget, og nogen har en ideologi. Lytter vi til professionsudøverne og elever og studerende, får vi fat i både teoretisk viden og erfaringens indsigt samt den subjektive virkelighed, som i kombination "driver værket" og skaber kvalitet. Det bør være udviklingens fundament – fra vuggestue til universitet.**

09.35 **Intro** v/**Ove Kaj Petersen**, professor, CBS
Konkurrencestaten – fra konkurrencemål til samarbejdsmaal – er det muligt?

09.55 **Med professionsudøvernes teoretiske viden og erfaringsbegrundede indsigt kan den faglige og almindende virkelighed i uddannelsesinstitutionerne beskrives, vurderes og udvikles. Hvad bør med den baggrund aktuelt ændres eller helt fjernes, og hvad bør udvikles?**

Allan Baumann, faglig sekretær, BUPL

Dorte Lange, formand for Skole- og Uddannelsespolitisk Udvalg, DLF

Gerd S. Nielsen, Uddannelsesudvalgsformand, GL

Hans Beksgaard, DM, professionshøjskolerne, lærer- og pædagoguddannelserne

Repræsentant for DM, universiteterne, kandidatuddannelserne anvendt på gymnasialt niveau

10.45 **Pause**

11.05 **Med elevers og studerendes erfaringsbegrundede indsigt kan læringens og dannelsens vilkår i uddannelsesinstitutionerne beskrives og forstås. Hvad bør med den baggrund aktuelt ændres eller helt fjernes, og hvad bør udvikles?**

Vera Rosenbeck, formand for Danske Skoleelever

Martin V. Schäfer, formand for Danske Gymnasieelevers Sammenslutning

Tobias Holst, formand for Lærerstuderendes Landskreds

Pædagogstuderendes Landssammenslutning

Magnus Pedersen, formand for Danske Studerendes Fællesråd

11.50 **1. gruppearbejde**

Diskussion af formiddagens tema. Oplæggene suppleres med gruppens ideer til kvalificering af det professionelle, pædagogiske arbejde i daginstitutioner, skoler og gymnasier samt i uddannelserne til pædagog, lærer og gymnasielærer. Specielt lægges vægt på hvem, der skal/kan gøre hvad for at rette fejl og mangler, og ikke mindst: hvordan!

Skriftligt referat.

12.50 **Frokost**

2. blok **Hvordan sikres det, at det er dialogen med uddannelsernes professionsudøvere og elever og studerende, der kvalificerer de politiske debatter og beslutninger? Tør man tro på, at både teoretikere, praktikere og elever/studerende ytrer sig med både forstand og fornuft?**

13.45 **Intro v/dr. phil. Dorthe Jørgensen**, professor, AU
Når viden og indsigt går op i en højere enhed, er det fornuften, der taler. Vil politikere debattere og beslutte på fornuftens grundlag, eller skal det være mening og/eller ideologi, der bestemmer?

14.05 **Hvad ønsker ungdomspolitikere, skal bevares, og hvad skal forbedres i det nuværende almindelige uddannelsessystem og de videregående uddannelser – specielt med henblik på underviserprofessionen?**

Dansk Folkepartis Ungdom
Danmarks Socialdemokratiske Ungdom
Konservativ Ungdom
Radikal Ungdom
Socialistisk Folkepartis Ungdom
Venstres Ungdom

14.50 **Pause**

15.10 **2. gruppearbejde**

1. gruppearbejde fortsættes – nu i lyset af de netop fremsatte politiske synspunkter. Der skal derfor nu lægges vægt på forslag til professionsudøvernes aktive handlen i forhold til ledersystemerne og det politiske system.
Skriftligt referat.

15.50 **Proaktivisme som forebyggende indsats**

Om behovet for foregribende indsats til sikring af kvalitet i institutionerne, det pædagogiske arbejde – undervisning og dannelse – og trivsel hos både professionsudøvere og børn, elever og studerende. v/Per Kjeldsen.

Til konferencen inviteres medlemmer af Folketingets Uddannelsesudvalg, Videnskabsudvalg og Socialudvalg med deres uddannelses- og socialpolitiske ordførere.

Praktiske oplysninger

- Tid og sted:** 21.09.2011, kl. 09.30 – 16.00
på Hotel Scandic Copenhagen, Vester Søgade 6, 1601 København V
- Der er morgenmadsbuffet fra kl. 09.00 til kl. 09.30
- Pris:** Kr. 1.275,- (studerende kr. 675,-)
Prisen dækker materiale til konferencen/grøn bog, morgenmad, frokost inkl. 1 vand/øl samt kaffe/te og andre forfriskninger hele dagen.
- Tilmelding:** Senest 19.08.2011 pr. mail til: bha@sophia-tt.org
eller via www.sophia-tt.org
- Betaling:** Samtidig med tilmelding overføres deltagergebyret til Spar Nord Bank: Reg. nr. 9286 - kontonr. 4568 193070, mærket *Konference 21.09.* + deltagernavn(e) og institution/organisation - eller på tilmeldingen anmodning om faktura med EAN nr. til institutionen.
- Arrangør:** SOPHIA – Tænketank for pædagogik og dannelse – tlf. 70 23 66 67

SOPHIA

- Tænketank for pædagogik og dannelse

- Tænketanken SOPHIA blev stiftet i 2006 og er et forum for strategisk analyse, der bygger på et *humanistisk-demokratisk* værdigrundlag.
- SOPHIA arbejder for at kvalificere det skole- og uddannelsespolitiske beslutningsgrundlag og synet på pædagogik og dannelse, børns og unges udvikling, undervisning og uddannelse.
- SOPHIA ønsker at fremme forståelsen for en alsidig tilgang til udvikling, undervisning og læring baseret på dialog.
- SOPHIA arbejder for, at børn og unge tilegner sig både teoretisk viden og erfaringsbegrundet indsigt på et demokratisk dannelsesgrundlag.
- SOPHIA ønsker, at alle børn og unge, elever og studerende, uanset biologisk og social arv tillægges betydning for fællesskabet
- SOPHIA ønsker lokalt, institutionelt funderet råderum til pædagoger, lærere og andre undervisere og forskere ud fra det overordnede synspunkt, at didaktisk tænkning og praksis kræver professionel ansvarlighed og metodisk frihed.